

drage af en Fæstegaards Tilliggende saamegen Gjerdsfel eller Dørv til Andre, at Fæsteren selv oien-synlig snart maa komme til at mangle disse Gjenstande. Benævnelsen „Fæstesteder under samlet Gods“ kan lettelig vække Tvivl, da det ikke er klart, hvad der nu skal forståes ved „samlet Gods“. Man foreslæaer derfor at lade disse Ord udgaae, hvortimod det derefter foreslæaes tilføiet, at den givne Bestemmelse ikke kommer til Anvendelse paa de Fæstesteder, der for denne Lovs Udstedelse ere folgte til Selveieendom eller Arvafæste.

Angaaende Udkastets § 5 henvises til, hvad der om sammes Indhold er anført i Betænkningen over Lovforslaget om Vortforpagtning af Bøndergaarde, og da Udvalgets Fleertal forudsætter, at dets Endringsforslag til hiint Lovudkast vil blive vedtaget, foreslæaer man, at denne Paragraph udgaaer.

Ved Lov af 21de Juni 1854 er det tilladt Lehn-, Stamhuus- og Fideicommissbesiddere at sælge deres Fæstegods til Fæsterne, deres Livsarvinger, Svigerbørn eller Stedbørn, uden derom at søge Bevilling, hvilket ikke tidligere var dem tilladt. Derhos forbeholdtes der dem ved samme Lov Afgang til særlig Bevilling, hvorved det tillodes dem ved Fæstledighed ogsaa at sælge Stederne til Andre. At dette bør kunne tillades med Hensyn til de Gaarde, hvor den sidste Fæster ikke efterlader sig Livsarvinger, Svigerbørn eller Stedbørn, kan der Intet erindres imod, hvorfor der ogsaa stilles Endringsforslag i denne Retning til den herhensigtende § 6, men hvor saadanne Efterladte af den sidste Fæster findes, bør slige Bevillinger efter Forholdets Natur ikke længere kunne gives, og de allerede meddelte bør efter en vis passende Tids Forløb ophæves. Dette vil opnaaes ved § 6.

§ 7 tilfigter at standse den uheldige Virkning af Bestemmelsen i § 2 af Lov 19de Februar 1861, hvorefter en Tiendedeel af det hele Fæstegods kan unddrages Bondestanden. Denne Bestemmelse har nu bestaaet i henved 10 Aar, men uagtet de overordentlige Fordele, den tilbyder Jorddrotterne, har den dog ikke bragt det dertil, at de i Almindelighed med Iver og nogen Dypfrelse have bestræbt sig for at komme i Besiddelse af disse Fordele. Man

har foruden dem villet opnaae alle øvrige Fordele, der kunde naaes ved Bøndergodsets Salg, saasom de høieste Priser, Inddragning af værdifulde Stykker af Fæstestedernes Tilliggende, Forbehold af Sagtretten, osv., og derved er Overgangen til Selveieendom, uagtet den store Præmie, ikke gaaet fremad i den Udstrækning, som man havde havt Grund til at vente. Naar man nu maa gribe til kraftigere Forholdsregler for at naae Maalet, saa er det aabenbart ogsaa en saadan virksom Forholdsregel, at borttage Præmien til samme Tid, som man lukker de Døre, gennem hvilke en Jorddrott kan forskaffe sig fri Raadighed over en Deel af Fæstegodset, ved at udskyde Afsløsnungen paa ubestemt Tid. Lovforslagets § 7 er ved at lade Præmien blive bestaaende til 1875 gaaet ud fra, at flere Jorddrotter, der ikke hidtil have ladet det være sig særdeles magtpaaliggende at fremme Salget af deres Bøndergod, ville anstrænge sig saameget mere i den mellemliggende Tid for at hofte den ved samme tilbudte Fordeel. Smid- lertid har Udvalgets Fleertal fundet sig foranlediget til at foreslæaer, at den omhand- lede Ret til Inddragelse af en Tiendedeel af Fæstegodset, naar ni Tiendedele af samme sælges til Fæsterne eller deres Slægt, maa bortfalde strax for Besidderne af Lehn-, Stamhuus- og Fideicommissgodser, da disse ikke ere beret- tige til at sælge det tilhørende Fæstegods til Fremmede, og der saaledes ikke er nogen Grund til at fastholde de udjatte Præmier for at formaae dem til at indskrænke deres Salg til Fæsterne eller deres Slægt.

§ 8 søger at fjerne den Anledning til Usædelighed eller til ulykkelige Ugteffaber, som Fæstelovgivningen giver ved den Bestemmelse, at Fæsternes Enker tabe deres Fæsteret, naar de indgaae nyt Ugteffab. Vel har Lov af 19de Februar 1861 § 7 givet Enken efter en Fæster Ret til, naar hun vil opgive sin Fæsteret, at faae en forholdsviis Deel af Indsættningen tilbage, naar Fæstet ikke har været i 30 Aar, samt at faae en Aftægt af Halvdelen af den aarlige Afgifts Størrelse, men denne Ret tilkommer kun Enkerne af de Fæstere, der have fæstet Stederne efter den nævnte Lovs Udstedelse, og blandt disse kun den, der var den afdøde Fæsters første Kone, eller dog